

5.3 Individualizirano uključivanje i univerzalni dizajn za učenje

Kako bi imali koristi od bilo kojeg programa za prevenciju zlostavljanja ili intervencije za učenike s teškoćama u razvoju, bit će potrebne prilagodbe ili izmjene školskog socijalnog uključivanja i školskih programa protiv zlostavljanja. Ovo je osobito važno s obzirom na profil društvene isključenosti i povećano iskustvo zlostavljanja koji su uobičajeni za CYP sa SEND-om.

U osmišljavanju inkluzivnih i prikladnih programa za prevenciju zlostavljanja može se pokazati korisnim analizirati neke od ključnih komponenti programa za prevenciju zlostavljanja te karakteristike i posebne potrebe učenika s teškoćama u razvoju kako bi se osiguralo da program 'odgovara svrsi'. U mnogim će slučajevima postojati potreba za prilagodbama ili izmjenama, slično onome što je ponekad potrebno za akademski sadržaj i nastavu u učionici (Sipal , 2013.).

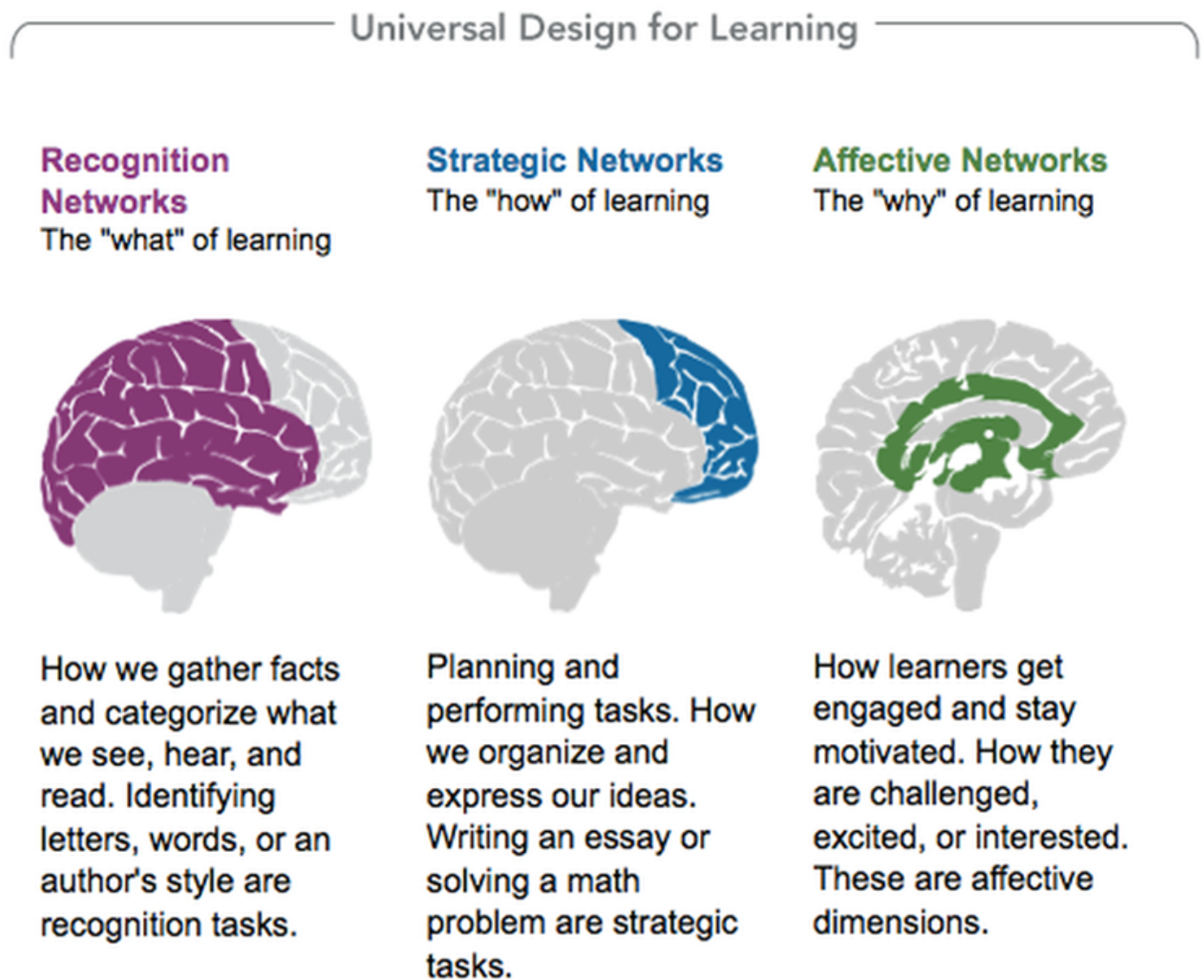
Potreba za prilagodbom programa protiv zlostavljanja s obzirom na individualni profil određene djece ili mladih s invaliditetom, školsko okruženje ili karakteristike učeničke populacije značit će planiranje različitih pristupa u školama i obrazovnim sustavima. **Učitelji** će biti važni čimbenici u razumijevanju svojih učenika, razreda i škola, uz partnerski pristup koji naglašava preporuku osnaživanja. Naglasak će biti na razvijanju sposobnosti učitelja koji surađuju s učenicima u razvoju zanimljivih i prikladnih programa protiv zlostavljanja unutar zajedničkog školskog okruženja.

Pristupi prilagodbe školskih programa su ključni. Jedan takav okvir za usmjeravanje diferencijacije pristupa je Univerzalni dizajn za učenje (UDL: CAST, 2018). UDL je okvir organiziran prema skupu načela, u pisanoj i usmenoj komunikaciji, čiji je cilj potaknuti transparentno, inkluzivno učenje vođeno zajednicom te osigurati pristup svima unutar obrazovne skupine kroz fleksibilan i individualan dizajn. Ove su smjernice osmišljene kako bi podržale poboljšanu dostupnost unutar dizajna i izvedbe nastavnog plana i programa u sferi obrazovanja i kako bi odražavale stvarnost da je različitost preferencija, sposobnosti ili potreba za potporom bila uobičajena među učenicima u mnogim okruženjima. Naglašava potrebu da škole i učitelji zauzmu fleksibilan i prikladan stav u osmišljavanju pristupačnih i prikladnih programa za potporu sudjelovanju svih skupina učenika.

Ukratko, UDL se zalaže za veći angažmana za poticanje motivacije i učenja, veći broj informacija i za višestruka sredstva djelovanja i izražavanja (zastupljeno u slika 2. dolje).

Ova načela mogu voditi ravnatelje škola i učitelje u prilagođavanju programa ili procesa protiv zlostavljanja unutar svojih škola. U usvajanju informiranog pristupa UDL-a, pristup i fleksibilnost mogu se unaprijed unijeti u proces dizajna na temelju informiranog razumijevanja profila ili

preferencija učenika. Takav je pristup ključan s obzirom na raznolikost profila ili prezentacija među grupama učenika, uključujući CYP sa SEND-om. Naglašava važnost njegovanja inkluzivnog i fleksibilnog medija za uključivanje ovih učenika u programe protiv zlostavljanja i u društveni život koji se odvija unutar škola. Razvoj fleksibilnih i prikladnih komunikacijskih mehanizama u obrazovnoj zajednici, uključujući roditelje, bit će od najveće važnosti u pružanju podrške pristupu učenika sa SEND-om.

Slika 2. Načela univerzalnog dizajna za učenje

Dolje navedena detaljna razmatranja usmjerena na poticanje uključivanja potreba učenika sa SEND-om u programe prevencije zlostavljanja u školi mogu biti korisna u usmjeravanju škola i učitelja (Sipal , 2013).

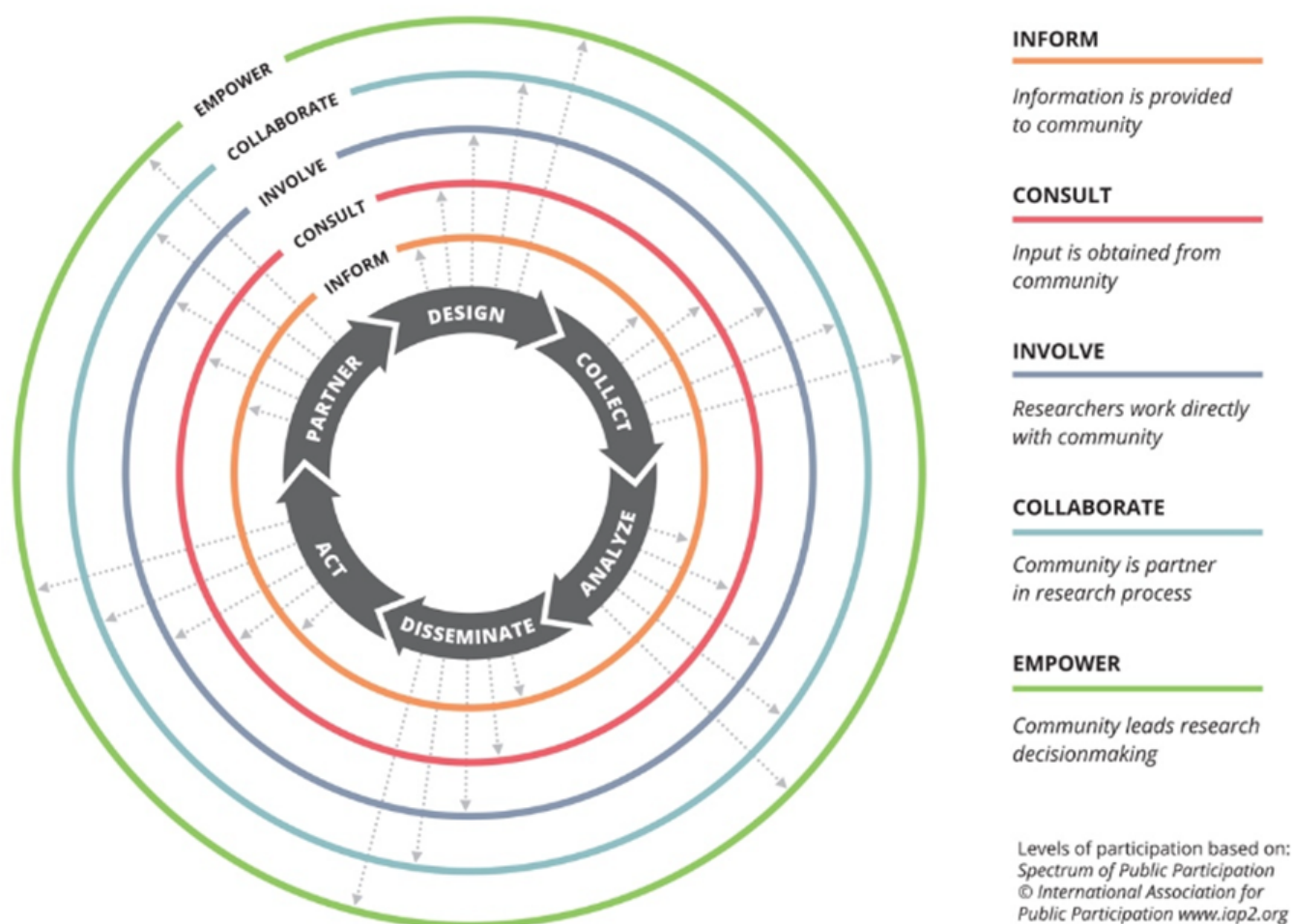
A. Individualizirano planiranje

Neophodno je da se učitelji i voditelji intervencije povežu s „posrednicima“ prije nego započnu bilo kakvu intervenciju kako bi dobili pristup:

- Informacijama o profilima/ potrebama učenika/škola
- Informacijama o komunikacijskim/kognitivnim vještinama
- Informacijama o interesima i motivacijskim čimbenicima

Ove su informacije ključne u razvoju detaljnog profila CYP-a sa SEND-om kako bi se identificirala njihova posebna područja snage, interesa i područja potrebe za podrškom. Ovo je ključno za informiranje o dizajnu intervencije za prevenciju zlostavljanja u školi, točno definirane unutar procesa i odabir odgovarajućeg komunikacijskog pristupa.

Prilikom razmatranja dizajna intervencije, materijala koji će se koristiti i uloge koja će se dodijeliti važno je prilagoditi stupanj sudjelovanja na način koji odgovara preferencijama ili sposobnostima učenika. Pristup i fleksibilnost ključna su razmatranja unutar procesa dizajna i planiranja za intervenciju protiv zlostavljanja od samog početka. Takva se razmatranja u osnovi temelje na razumijevanju profila ili preferencija sudionika.

Slika 3. Razine sudjelovanja

Pojedinosti o tome kako profil jakih strana, interesa ili područja podrške mogu utjecati na razvoj programa prevencije zlostavljanja;

1. Svijest o pojedinačnim **kognitivnim profilima** (npr. brzina obrade, radna memorija, verbalno i neverbalno razumijevanje)

- na koji način se informacija prezentira i prima u smislu koliko je vremena potrebno da pojedinac obradi pitanja ili upute,
  - koliko je vremena potrebno da se formulira odgovor,
  - koja vrsta upita je potrebna (slušna i/ili vizualna, ljudska i/ili materijalna).
2. Drugo, razumijevanje **osjetilnog profila** svakog sudionika osigurat će zadovoljenje njihovih potreba za udobnošću, što može uključivati uređenje fizičkog prostora kako bi se omogućilo nesmetano kretanje, smanjenje zvučnih i vizualnih podražaja koji bi mogli biti ometajući ili stresni te obraćanje pozornosti na to kako se učitelj/voditelj predstavlja/komunicira (na primjer jasnoća i glasnoća govora).
3. Treće, poznavanje **komunikacijskog profila i preferencija** svakog sudionika uokviruje metodu i korištene materijala koji podržavaju sudjelovanje i pristup CYP-u unutar inicijative protiv zlostavljanja. Osim toga, znanje i razumijevanje informacija i tehnologija morat će se uskladiti s preferencijama, snagama i potrebama pojedinih učenika. Dodatno, kako podržati odgovarajući stalni angažman tijekom inicijative koji nužno mora biti transparentan i razumljiv, uspostaviti motivaciju za sudjelovanje i uvjeriti sudionike da su višestruka sredstva komunikacije dobrodošla.

U skladu s UDL okvirom, za planiranje inkluzivnih školskih intervencija protiv zlostavljanja potrebni su jasni i razumljivi materijali. Razmatranja pristupačnosti unutar dizajna i odabira pisane komunikacije relevantna su za skupinu CYP sa SEND-om. Ti su čimbenici važni iz dva razloga:

- oni mogu utjecati na sposobnost sudionika da razumije informacije koje su relevantne za njihovo odlučivanje i pristanak
- učinkovita i primjerena pisana komunikacija može poboljšati zapošljavanje i angažman u inicijativi

Korištenje niza konkretnih, vizualnih i pristupačnih resursa kao što su vizualni rasporedi ili kartice temeljene na slikama koje su poznate učenicima za prenošenje informacija može podržati sudjelovanje manje verbalno razvijenih CYP sa SEND-om. Upotreba simbola znakovnog jezika ili vizualnih simbola koji prate tekst može podržati razumijevanje informacija. Osim toga, upotreba video ili video-blog komunikacije može biti privlačna nekim grupama učenika sa SEND. Takve prilagodbe i usmjerena fleksibilnost odražavaju načelo UDL-a pružanja višestrukih načina predstavljanja kako bi se podržalo razumijevanje.

Također je preporučljivo razmotriti kako zajednički razviti dogovoreni kodeks temeljnih pravila ili načela s kojim su se svi učenici koji sudjeluju složili da će ih se pridržavati kada međusobno surađuju tijekom inicijative. To može biti učinkovito u poticanju zajedničkog razumijevanja i povjerenja među grupom i može podržati CYP s SEND-om da otkrije svoja područja potreba za podrškom ili druga važna razmatranja.

A. Dostupne metode za podršku sudjelovanju u intervencijama protiv zlostavljanja u školi

Iako je pažljivo planiranje fleksibilne i inkluzivne prakse od velike važnosti, također je važno razmotriti pristupe utemeljene na UDL-u za podršku sudjelovanju tijekom intervencije. Bitno je kako angažirati, motivirati i potaknuti sudjelovanje različitih skupina učenika koje uključuju CYP sa SEND-om. Postoji niz razmatranja koja mogu pomoći učiteljima ili voditeljima u razvoju inkluzivnih školskih kampanja protiv zlostavljanja, o kojima će se raspravljati u nastavku:

Posrednici kao što su pomoćno osoblje, posebni asistenti za vijesti ili roditelji važan su izvor informacija za podršku planiranju inkluzivnih intervencija. Voditelji bi se trebali povezati s tim posrednicima kako bi osigurali da su mjesta, komunikacija, informacije i prijevoz prikladni i dostupni (National Disability Authority, 2002). Ovi posrednici također mogu zagovarati ili djelovati kao prevoditelji komunikacijskih namjera ili želja učenika sa SEND-om.

Vizualni prikaz tijekom cijele obrade osnažiti će učenike da izraze svoje mišljenje ili doprinesu procesu. Pisani tekstovi koji koriste gust ili složen jezik mogu se pojednostaviti i ojačati korištenjem društvenih priča, fotografija i slika. Korištenje simbola ili kartica s naznakama kao što su 'stani', 'pauza' i 'preskoči' može pomoći u ublažavanju frustracije i na način da sudionik završi intervju, napravi pauzu ili preskoči pitanje (Goodall, 2020).

Prilagodba verbalnog jezika i stila komunikacije ključna je tamo gdje brzina obrade, radna memorija, verbalno i neverbalno razumijevanje mogu biti ugroženi te će utjecati na način na koji se informacije prezentiraju tijekom sastanaka. U svojoj knjizi *Is That Clear? Effective Communication in a Neurodiverse World*, Gaynor, Alevizos i Butler (2020.) ocrtavaju neke pristupe korištenja pristupačnog jezika. To uključuje tehnike kao što su:

- Višestruki kognitivni koraci su dio razumijevanja i odgovaranja na pitanja, uključujući pronalaženje informacija, manipulaciju i izražavanje.
- Izbjegavanje umetanja nepotrebnih riječi 'dopuna' koje nemaju značenje ili svrhu, kao što su 'pretpostavljam', 'ono što mislim je', 'moglo bi se reći'. To uključuje izbjegavanje iskušenja da se popune tihe stanke dok sudionik razmatra svoj odgovor.
- Jasno govorenje i izgovaranje riječi radi lakšeg razumijevanja.

- Razbijanje dugih uputa na manje segmente ili korake daje jasnoću.
- Izbjegavanje dvosmislenih riječi i rečenica ili bilo kakvog skrivenog značenja.
- Korištenje kratkih, izravnih pitanja i preoblikovanje istih ako je potrebno.
- Korištenje imena osobe na početku ili kraju pitanja ili upute.

Alternativni i augmentativni komunikacijski sustavi (AAC):

Inkluzivni školski programi također bi trebali biti fleksibilni u prilagođavanju potrebama CYP sa SEND-om osoba koje ne govore ili su manje verbalno sofisticirane. Neka razmatranja uključuju unaprijed postavljanje pitanja za intervju kako bi se ostavilo vremena za razmišljanje i sastavljanje, postavljanje manji broj pitanja i priznavanje potrebe za produljenim vremenom čekanja na odgovor (Ashby i Causton - Theoharis , 2009). Uključivanje AAC komunikacijskih sustava koje već koriste neki CYP sa SEND-om može podržati njihovo sudjelovanje u školskim inicijativama. Olakšavanje komunikacijskih preferencija (Paterson i Carpenter, 2015) zahtijeva poznavanje mehanike AAC-a; hardverski uređaji koriste softver temeljen na abecednim pločama ili mrežama slika/simbola koji korisnicima omogućuju njihovo kombiniranje u obliku fraza ili rečenica.

Revision #1

Created 29 March 2023 09:18:45 by Antonija Lujanac

Updated 29 March 2023 09:20:35 by Antonija Lujanac